

SVENSKA WORKING KELPIE KLUBBEN

EGENSKAPSBESKRIVNING

Sugarwinds Frisky X Pirata - Foto: Frida Palmkvist

Under Guldtackans kurs- och tävlingshelg fick vi ta del av en föreläsning om vallhundens egenskaper. På plats fanns Bitte Haag för att berätta mer om hur Svenska Working Kelpie Klubben arbetar och hur deras egenskapsbeskrivning går till.

Egenskapsbeskrivningen är en beskrivning av den enskilda hundens vallningsegenskaper och arbetssätt.

Hunden släpps på får och iakttas av en vallningsutbildad och/eller erfaren instruktör under en vallhundskurs eller ett anordnat beskrivningstillfälle, till exempel vid de tillfällen som anordnas av SWKK. De egenskaper och arbetssätt som hunden visar samt hur dessa kommer till uttryck beskrivs via

ett standardiserat protokoll med olika bedömningsalternativ. Alla beskrivna hundar finns samlade i en enkel databas.

Första beskrivningen

Den första egenskapsbeskrivningen av Working Kelpie i SWKK's regi hölls i samband med årsmötet i Lekeberga 2007. Fram till och med 2017 har klubben beskrivit ca 290 hundar.

Beskrivningen utarbetades under 2006-2007 och den har sedan dess utvecklats och delvis omarbetats för att försöka hitta den form som på ett tillförlitligt och överskådligt sätt beskriver den unga hundens vallningsegenskaper.

Samtliga hundar har även dokumenterats på film som då även kan användas vid omarbetning av beskrivningen.

Varför gör Ni en beskrivning?

Det finns flera olika syften med att anordna dessa beskrivningstillfällen. Ett syfte är att mer systematiskt börja dokumentera hur Working Kelpierasen "ser ut" arbetsmässigt i Sverige idag. Vilka olika typer av Working Kelpie kan man urskilja? Motsvarar rasen det behov som finns av en arbetande vallhund och hur vill vi att den fortsatta utvecklingen av Working Kelpie som arbetande hund ska se ut?

"Egenskapsbeskrivningen skapar möjlighet till ett gemensamt språk"

Utbilda vallhundsförare

Ett annat syfte är att använda beskrivningen för att utbilda vallhundsförare.

Beskrivningen kan användas för att visa förare/djurägare hur olika vallningsegenskaper inverkar på hundens arbete, vilka konsekvenser det kan få i det framtida arbetet samt vilka egenskaper som krävs/är önskvärda hos den enskilda hunden för olika typer av arbete.

Det är också ett ypperligt tillfälle för uppfödare att samla sina valpköpare eller för klubben att välkomna nyblivna Working Kelpieägare och framförallt ett tillfälle där man får möjlighet att träffa andra ägare av Working Kelpie.

Verktyg i avelsarbete

Slutligen är naturligtvis en framtida förhoppning att kunna använda egenskapsbeskrivningen som ett verktyg i avelsarbetet.

Vallningsegenskaper är arvbara, men för att kunna använda resultaten från i avelsarbetet måste beskrivningen utformas, utprovas och utvärderas grundligt så att man vet att den uppfyller detta syfte.

Beskrivningen måste kunna tydliggöra ärftliga komponenter i de olika vallningsegenskaperna och resultaten måste kunna sammanställas och användas för att styra aveln i önskad riktning.

Hur går den till?

Hunden är minst 12 månader och ska ha tänts på får. Själva beskrivningen startar med en mini kurs där alla får hjälp att introducera sin hund för fåren på ett lugnt sätt. Förare och instruktören rör sig så att hundens olika egenskaper tydliggörs för beskrivarna som fyller i de egenskaper hunden visar enligt ett standardiserat protokoll.

Ett beskrivningstillfälle kan ta olika lång tid för olika hundar och hunden måste få den tid den behöver. Hunden skall styras så lite som möjligt under beskrivningen,

men då det är vanligt att unghundar domineras av en egenskap som överskuggar andra, så kan en viss påverkan behövas för att fullgöra beskrivningen och/eller skydda fåren.

Det är viktigt att varken hund eller får stressas under tillfället utan beskrivningen ska utföras kontrollerat och lugnt. Om hunden är väldigt stressad eller inte hunnit bli tillräckligt mogen för att beskrivas bryter beskrivaren och hund och förare blir inbjudna vid ett senare tillfälle.

Instruktören berättar för dig och för åhörarna vad han/hon har sett hos din hund och du får också en del tips på vad ni kan behöva tänka på i er framtida träning. Här finns också möjlighet att ställa frågor.

"Detta är INGEN bedömning där man kan bli godkänd eller inte, utan en beskrivning över hundens egenskaper!"

De olika egenskaperna beskrivs enligt en 6-gradig skala där 1 innebär att hunden visar lite av den egenskapen medan 6 innebär att hunden visar mycket av den egenskapen. Det är viktigt att förstå att beskrivningsprotokollet inte är en bedömning av vad som är bra eller dåligt hos hunden utan endast en beskrivning över de egenskaper hunden visar upp vid beskrivningstillfället.

Utdrag från
swedishworkingkelpieclub.se

EGENSKAPSBESKRIVNING Svenska Working Kelpieklubben (SWKK)

Hundens namn: _____ Køn: _____ Reg.nr: _____
Ägare - namn och adress: _____ Datum: _____ Plats: _____ Beskrivare: _____
Typ av får (ex lätt/svårflyttade): _____ Antal får: _____ Typ av fålla: _____

HUNDENS ARBETSFÖRUTSÄTTNINGAR

1. Balans
Hundens förmåga att balansera fåren
 1. Ingen balans, arbetar planlöst
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Balanserar flocken i alla lägen

2. Förutseende
Hundens förmåga att förutse fårens flyktväg
 1. Saknar förutseende, tappar djur
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Extremt förutseende

3. Förmåga att hålla ihop flocken
Hundens förmåga att hålla flocken samlad
 1. Försöker ej hålla djuren samlade
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Trycker ihop flocken konstant.

4. Koncentration
Hur koncentrerad är hunden på arbetet?
 1. Ej koncentrerad
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Ofta totalt absorberad av djuren/blockerad

5. Påverkbarhet
Hur påverkbar är hunden?
 1. Lyhörd, kan överreagera
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Kraftigt påverkan innan reaktion

6. Nerver, temperament
Hur stabil är hunden i olika arbetssituationer?
 1. Stressar i många situationer
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Stabil i ökända miljöer

7. Styrka
Hur stark är hunden gentemot djuren?
 1. Påverkar ej djuren
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Extrem påverkan, viker ej för något djur.

8. Bitning
Hur biter hunden?
 1. Biter aldrig
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Biter obehärskat/omotiverat, hänger kvar

9. Eye
Har hunden eye och hur används det?
 1. Inget eye
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Magnetiskt eller läsande eye

10. Sidorörelser
Hur rör sig hunden runt flocken?
 1. Vinklar ut kraftigt, ökar avståndet
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Går rakt/snåvt på flocken, vinklar ej ut

11. Drivande rörelser
Hur trycker hunden rakt på flocken?
 1. Driver ej
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Driver mycket målmedvetet

12. Socialt - med människor
 1. Mycket reserverad
 2.
 3.
 4.
 5.

13. Socialt - med andra hundar
 1. Underlägsen, undviker kontakt
 2.
 3.
 4.
 5.

HUNDENS ARBETSSÄTT

9. Eye
Har hunden eye och hur används det?
 1. Inget eye
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Magnetiskt eller läsande eye

10. Sidorörelser
Hur rör sig hunden runt flocken?
 1. Vinklar ut kraftigt, ökar avståndet
 2.
 3.
 4.
 5.
 6. Går rakt/snåvt på flocken, vinklar ej ut

ÄGARENS FÖRKUNSKAPER
 Haft hund tidigare
 Vallhund
 Annan ras
 Erhållit godkänt vallhundspröv
 Tävlatt i vallning
 Tävlatt i annan gren
 Bruks
 Lydnad
 Agilitet

HUNDENS FÖRKUNSKAPER
 Ej träffat får förut
 Tand och lite tränad
 Gått vallhundskurs eller liknande

Hunden skall användas till djurslag: _____
Hur upplever ägaren hunden: _____ Antal: _____
Hälsotillstånd/sjukdomar: _____